

Inhoud:

Een stukje geschiedenis.....

Uitvaarten

Opbaargelegenheid

Geldmiddelen

Het Bestuur

Het Personeel

Tot slot.....

Een stukje geschiedenis.....

In het laatste kwart van de 19e eeuw is er ontzettend veel veranderd in Nederland, in Friesland en dus natuurlijk ook in Minnertsga.

Overall zie je na 1850 veranderingen ontstaan en met name tussen 1875 en 1900.

Dit is met name te wijten aan de toenemende industrialisatie, alle veranderingen op kerkelijk, maatschappelijk en sociaal gebied nemen in snel tempo toe.

Op het platteland zie je langzamerhand dat er andere beroepen ontstaan dan alleen die die verband houden met de agrarische sector.

Ook de enorme armoede onder de arbeidersbevolking geeft onrust en onzekerheid.

Er ontstaan diverse stichtingen, verenigingen en coöperaties. De arbeiders verenigen zich in een vakbond, er ontstaan politieke partijen. Boeren verenigen zich en richten melkfabrieken op. Dit komt allemaal voort uit toenemende verslechtering van de financiën.

Het is met name in de periode van 1875 tot 1900 dat met name op het platteland veel arbeiders te weinig verdienen om van te kunnen leven. Dit komt mede door het feit dat de boeren hun broekriem moeten aanhalen omdat de prijzen van hun producten in snel tempo omlaag gaan. En als je dan als boer moet bezuinigen dan kun je dat natuurlijk het beste doen door minder vaste arbeiders in dienst te nemen.

Door al deze veranderingen en maatregelen gaat ook de saamhorigheid onder de bevolking er anders uitzien. Tot dan was de burenplicht een vanzelfsprekende zaak. Om aan je burenplicht te voldoen dan moest je wel af en toe verzuimen van je werk. En dat nu wordt steeds lastiger omdat je dan aan het eind van de week ook minder loon ontving. Dat betekende dat de armoede nog schrijnender werd.

In het najaar van 1885 komen de heren A. Algra, T. Hoeneveld, E. Kropveld, J. Haima en D.T.Wiersma bij elkaar. De reden van hun samenzijn is om te komen tot oprichting van een begrafenisvereniging in Minnertsga. Zij zijn zich bewust dat dit een degelijke voorbereiding vereist. Er zal o.a. onder de inwoners gepeild moeten worden of er behoefte bestaat aan een dergelijke vereniging. Tevens zal er een opzet gemaakt moeten worden van statuten en een huishoudelijk reglement. Een contributieregeling zal opgezet moeten worden en er moet gekeken worden naar eventuele geschikte personeelsleden, o.a. een bode, dragers, afleggers/aflegsters en klokkluiders. Al deze voorbereidingen vragen wel veel tijd en inzet van deze heren, maar ze zijn vastbesloten om zich goed van hun taak te kwijten.

En inderdaad, dit alles lijkt te lukken. En zo wordt op 5 februari 1886 een vergadering belegd met de inwoners van Minnertsga. Nog dezelfde avond

wordt de begrafenisvereniging opgericht en een tweehonderdtal inwoners meldt zich aan als lid.

Hiermee is de begrafenisvereniging in Minnertsga een feit. Dit betekent wel dat er nog veel dingen geregeld moeten worden.

De doelstelling van de vereniging is: Op eerbare en voegzame(gepaste) wijze de overledene te verzorgen en grafwaarts te dragen en de familie bij te staan. Dit alles zonder winstoogmerk.

Deze doelstelling en missie is tot op vandaag nog het duidelijke motto van de vereniging.

Hoeveel er ook veranderd is in het 125-jarig bestaan, aan de doelstelling is nooit gemorreld.

Het eerste bestuur van de vereniging bestond uit de mannen die voor de oprichting van de vereniging hadden gezorgd. De bevoegdheden van het bestuur waren zeer gering. Het bestuur hield zich bezig met voorstellen die betrekking hadden op het wijzigen van het huishoudelijk reglement, het aannemen van personeel en de regeling van de contributie.

Deze voorstellen werden voorgelegd aan de leden op de jaarlijkse ledenvergadering en daar werden de besluiten genomen. Zo ongeveer in 1912 worden de bevoegdheden van het bestuur wat het personeel betreft iets uitgebreider. De dragers, afleggers/aflegsters en klokkluiders worden door het bestuur benoemd. De bode echter wordt jaarlijks door de jaarvergadering benoemd en dit telkens voor een jaar.

Het is jammer dat de notulen vanaf februari 1886 tot mei 1910 niet bewaard zijn gebleven.

Maar wel zijn er gelukkig de financiële overzichten vanaf het allereerste begin en daaruit kun je ook nog veel feiten naar voren halen. Zo wordt in 1887 een draagbaar aangeschaft en in 1892 worden mantels, hoeden en handschoenen aangeschaft voor bode en dragers, zodat iedereen op gepaste wijze was gekleed.

Voor 1887 wordt de overledene per wagen naar de begraafplaats gereden vanuit het sterfhuis.

Het was toen de gewoonte dat de plechtigheid in het sterfhuis zelf was. De stoet die volgde achter de wagen bestond uit allereerst de mannen en daarna volgden de vrouwen en kinderen. Naarmate de stoet het kerkhof naderde werd de stoet steeds groter omdat mensen uit het dorp zich bij de stoet voegden.

Toen de draagbaar werd aangeschaft kwam ook het probleem waar nu precies de kom van het dorp uit bestond. De dragers maakten ernstig bezwaar wanneer van ver buiten de bebouwde kom gedragen moest worden. Zo wordt dan ook op de eerstkomende jaarvergadering de kom van het dorp vastgesteld. Vanaf dan worden overledenen die van buiten de bebouwde kom komen tot aan de kom van het dorp op een wagen vervoerd en daar overgeplaatst op de draagbaar.

Wanneer personeelsleden zich niet op gepaste wijze gedroegen dan werden ze door het bestuur op het matje geroepen en werden ze op scherpe wijze gewezen op hun gedrag. Dit leidt een aantal keren tot het ontslag van personeelsleden.

Tijdens de jaarvergaderingen wordt vaak en veel gesproken over het huishoudelijk reglement. Wijzigingen worden regelmatig aangebracht en soms wordt het bestuur er op gewezen dat zij zich niet houdt aan het reglement. Even een voorbeeld. In 1914 wordt tijdens de jaarvergadering gewezen op artikel 14 waarin staat dat mannelijke personeelsleden bij afwezigheid op de jaarvergadering 25 cent boete hebben te betalen. Het bestuur biedt haar verontschuldiging aan en vanaf dat moment wordt er jaarlijks gecontroleerd of de mannelijke personeelsleden wettig afwezig zijn. (Allen ziekte was een wettige reden).

Ook komt het eens voor dat de bode op zijn tocht naar Sexbierum, waar een overledene moest worden uitgeschreven hij op de terugweg in Oosterbierum vanwege het warme weer een dorstlesser nam in het cafe. Dit viel bij het bestuur niet in goede aarde en hem werd te verstaan gegeven dat dit niet voor herhaling vatbaar was.

In 1916 gaat het bestuur op last van de ledenvergadering naar Dronrijp om daar de kleding van het personeel te bekijken. Volgens de leden zijn deze zeer gepast gekleed.

En inderdaad na dit bezoek wordt de kleding aangepast. De dragers krijgen nieuwe jassen en de bode krijgt een geklede jas met enige versierselen en witte handschoenen en in plaats van een hoed een steek op het hoofd. Deze steek is heel veel jaren het hoofddeksel gebleven van de bode. Vele ouderen onder ons zullen zich deze verschijning van de bode nog wel herinneren.

In de jaren dertig van de vorige eeuw meldt een der voorzitters dat het diakoniemannetje uit de 'Camera Obscura' van Nic. Beets steeds van zijn povere zakgeld iets probeert opzij te leggen voor zijn begrafenis. Dit mannetje voelt het als een vernedering om van de 'armen' of de 'bedeeling' begraven te moeten worden. In Amsterdam was het toen de gewoonte wanneer je van de 'armen' begraven werd dat op het rouwkleed dat de kist bedekte aan beide zijden van het kleed de tekst stond: "Van de armen begraven", Kunt u zich voorstellen wat hiervan de impact was voor de familieleden.

Ook de vereniging van Minnertsga kreeg in de eerste jaren van haar bestaan te maken met begraven van de 'armen' of de 'bedeeling'. Gelukkig deden praktijken zoals in Amsterdam zich hier niet voor.

Uit overlevering is mij bekend geworden dat er ook hier pijnlijke situaties zich voordeden.

Als de timmerman gevraagd wordt een kist te leveren en dat de familie deze graag op afbetaling wil voldoen dan stemt de timmerman hier

schoorvoetend mee in. Als de timmerman bijna twee jaar later gevraagd wordt een kist te leveren voor de vader dan wordt dit geweigerd omdat de vorige kist nog niet is betaald. Door tussenkomst van de bode wordt alsnog een kist geleverd. U zult begrijpen dat dit een zeer pijnlijke situatie is. Dit wil nog eens aangeven dat er zeer armoedige omstandigheden waren aan het begin van de twintigste eeuw.

Zo rond 1938 wordt in Friesland de federatie van uitvaartverenigingen opgericht. Ook de vereniging van Minnertsga sluit zich in 1939 aan bij deze federatie. Dan ook wordt de naam van de vereniging als volgt gewijzigd: Begrafenisvereniging "Minnertsga".

Heel vaak wordt tijdens de jaarlijkse ledenvergadering door de leden gevraagd of het wel nut heeft om lid van de federatie te zijn. Het kost alleen maar geld en volgens de leden levert het niets op.

Dit is wel degelijk een misverstand van de leden. De adviezen van de federatie zijn wel van groot belang voor de vereniging. Tijdens de oorlogsjaren 40-45 werden door de bezettende macht vervelende en lastige voorwaarden opgelegd. De federatie is in die jaren veel en vaak in gesprek geweest met de overheid en de bezetters zodat de verenigingen hun werkzaamheden naar behoren konden verrichten.

Na de jaren 40-45 is de federatie voortdurend in overleg over het bestaansrecht van de verenigingen. Zijn verenigingen vrije ondernemers die winst maken? Volgens velen in den lande wel. Financieel gezien zou dit voor de verenigingen de doodsteek zijn. Het is de federatie geweest die zich ontzettend heeft ingezet voor het bestaansrecht van de verenigingen. Het doel van de vereniging is immers om zonder winstoogmerk haar leden bij te staan bij droevige omstandigheden.

Op veel meer terreinen is de federatie actief. Ook belastingtechnisch verandert er veel voor de verenigingen en de federatie geeft hier goede en wijze adviezen.

In de tweede helft van de twintigste eeuw komen er vele voorwaarden waaraan een uitvaartvereniging moet voldoen. Bij wijzigingen van de wet op de lijkbezorging dan is de federatie aanwezig om de verenigingen door het woud van regels de goede weg te wijzen.

In 1947 worden de kerk en toren door brand verwoest. Dit betekende dan ook dat de klok niet meer kon luiden bij begrafenissen. Als in juni 1952 bij de herbouw van kerk en toren de klok weer geplaatst wordt dan is bij de eerstvolgende begrafenis veel volk op de been om het klokgelui aan te horen.

In 1960 ontvangt de vereniging op haar verzoek "Koninklijke Goedkeuring". Hieraan vooraf gingen vele bestuursvergaderingen om de statuten en het huishoudelijk reglement te wijzigen en aan te passen. De reden voor deze goedkeuring was met name bedoeld om erkenning van

doel en missie van de vereniging en om in de toekomst sterk te staan tegenover particuliere ondernemers.

Om personeelsleden minder te belasten wordt in 1966 besloten een zinktoestel aan te schaffen.

Als in 1966 de vereniging 80 jaar bestaat wordt wat de contributie betreft een belangrijk besluit genomen. Tot dan werd de contributie naar draagkracht vastgesteld maar nu wordt overgegaan op een jaarlijks gelijk bedrag aan contributie voor alle leden.

In 1988 komt het bestuur met een nieuwe mogelijkheid. Om jongeren bij de vereniging te houden is het mogelijk om een eenmalige contributie te betalen. Je betaalt eenmalig een vast bedrag en bent dan levenslang lid met dezelfde rechten als de overige leden..

Meer hierover onder het hoofdstukje ‘geldmiddelen’.

De notulen van de jaarvergadering van 1967 vermelden dat de naam van de vereniging wordt gewijzigd. Voortaan is het nu: Uitvaartvereniging “Minnertsga”. Deze naamswijziging is voortgekomen uit het feit dat niet alleen begrafenissen, maar ook crematies worden verzorgd.

In 1968 constateert het bestuur dat het steeds moeizamer wordt om voldoende dragers te vinden voor de begrafenissen. Elke keer moeten er 8 dragers aanwezig zijn. Het probleem ligt vooral in het feit dat het niet meer mogelijk is voor dragers om steeds maar vrij te nemen van hun dagelijkse werkzaamheden.

In 1969 wordt dan ook besloten om een rijdende baar aan te schaffen. Voortaan kan met vier dragers worden volstaan.

Wel komen er dan af en toe vragen van families om bij uitzonderingen nog gebruik te maken van de draagbaar. Het bestuur is zeer helder over deze vragen. Ze worden niet gehonoreerd.

In 1886 wordt er melding van gemaakt dat er 200 betalende leden zijn. Dit ledental is in 1910 al 400. In 2011 zijn er 1450.

Het moge duidelijk zijn dat in de 125 jaar van het bestaan van de vereniging er veel veranderd is.

Wat echter sinds 1886 niet veranderd is, is het feit dat de vereniging haar leden op een passende en voegzame wijze bij wil staan in verdrietige familieomstandigheden.

Uitvaarten

In haar 125-jarig bestaan heeft de vereniging 2497 uitvaarten verzorgd, waarvan 2403 begrafenissen en 94 crematies.

Dit komt neer op een jaarlijkse gemiddelde van 20 uitvaarten. Maar zo gemakkelijk is dit rekensommetje niet.

In het jaar voor de oprichting van de vereniging, 1885, waren er in Minnertsga 32 overledenen waarvan 2 levenloze kinderen en 8 kinderen tussen de 0 tot 6 jaar oud.

De levensverwachting was in 1886 geheel anders dan nu het geval is .

In 1887 was de gemiddelde leeftijd van de overledenen 47 jaar. In 1987 was dit 73 jaar en in 2010, 76 jaar.

Wat ook opvalt is dat tijdens de Spaanse griep het aantal sterfgevallen beduidend hoger is.

Er zijn jaren waar slechts 7 uitvaarten zijn verzorgd maar ook komen we aantallen tegen van 29 en 36.

Achter deze cijfers gaat natuurlijk een wereld van verdriet schuil. Je probeert voor jezelf een beeld te krijgen van wat er zo rond 1900 allemaal gebeurde wanneer er iemand kwam te overlijden.

Aan de hand van overleveringen en van wat vermeld staat in de boeken wil ik proberen dit voor u te schetsen.

De arts die de dood constateert is meestal ook degene die de bode waarschuwt. Als de bode aankomt in het sterfhuis dan wordt hij gevolgd door een aantal mensen die allemaal hun eigen taak hebben rondom de overledene. Er komen 3 of 4 afleggers die de overledene verzorgen maar ook b.v. de ramen blinderen en spiegels afdekken. De timmerman komt om de overledene op te meten en gaat vervolgens de kist maken. Als de kist klaar is gaan 2 inbrengers hiermee naar het sterfhuis en samen met de afleggers wordt de overledene gekist. Op de dag van de begrafenis komt de timmerman om de kist dicht te spijkeren.

De bode en een drager gaan lopend naar het gemeentehuis in Sexbierum/Pietersbierum om aangifte te doen van het overlijden. Dit was bij wet voorgeschreven dat dit door twee personen gebeurde. De bode is ook degene die het overlijden gaat 'aanzeggen' in het dorp. En nodigt de mensen uit om bij de begrafenis aanwezig te zijn.

Meestal vond de begrafenis plaats 3 dagen na het overlijden. Ook komt het regelmatig voor dat de begrafenis wordt vervroegd omdat de situatie van de overledene dusdanig is dat uitstel ontoelaatbaar is.

Vandaag de dag zijn wij gewoon dat de plechtigheid die voorafgaat aan de begrafenis/crematie plaats vindt vanuit een aula, kerk, of gebouw.

Tot ongeveer 1930 was het de gewoonte om vanuit het sterfhuis de overledene grafwaarts te dragen en veel inbreng van de familie hoe zij wensten was er niet. Alles ging volgens bestaande tradities en gewoontes. Eigenlijk pas sinds 1960 is er sprake van rouwdiensten vanuit de kerk. Ook vanaf deze tijd komen er langzamerhand meer crematies. Daarvoor moest je dan wel naar Groningen en was je gebonden aan strakke regels. Om een voorbeeld te noemen: er was een speciale kist voor crematies, de kist moest door een speciale schouwarts verzegeld worden. In de jaren na 1980 komen er veel veranderingen. De wet op de lijkbezorging wordt gewijzigd en de nabestaanden van een overledene krijgen veel meer inbreng ten aanzien van hun wensen met betrekking tot een begrafenis of crematie.

Opbaargelegenheid

Ook komen er vaak vragen om te komen tot een opbaarruimte. Het bestuur gaat zich hierover buigen en laat zich informeren over de eventuele kosten. Uiteindelijk wordt in 1976 een plaats en ruimte gevonden bij het Groene Kruisgebouw aan de Ferniawei. De grond wordt aangekocht van de vereniging Het Groene Kruis voor het symbolische bedrag van f. 1.--. De totale kosten worden geraamd op f.20.000,--. Van de gemeente Barradeel wordt f.2.000,-- subsidie ontvangen. Na verwezenlijking van deze plannen blijkt dat de kosten ruim onder de f. 20.000,-- blijven. Op de ledenvergadering wordt voorgesteld om de contributie jaarlijks met f. 5,-- te verhogen om de kosten zo snel mogelijk af te schrijven.

Aan het eind van de twintigste eeuw valt het op dat de eisen/gewoonten bij een uitvaart heel divers zijn en dat de inbreng van de familie steeds groter wordt. Steeds vaker neemt de familie de taak van de dragers over. Er wordt weer meer thuis opgebaard met gebruikmaking van een thuiskoeling.

Ook de opbaargelegenheid aan de Ferniawei voldoet niet meer aan de eisen van de tijd en het bestuur gaat zich oriënteren en uitkijken naar een ander locatie.

En zo wordt in 2005 een gebouwtje (voormalige openbare kleuterschool, later biljartruimte) aan de Skoalstrjitte aangekocht. Dit is een mooie locatie vlak tegen de begraafplaats aan. In overleg met de kerkvoogdij worden plannen gemaakt. Dit resulteert in 2005 in een drastische verbouwing waar de mogelijkheid is om op een passende wijze overledenen op te baren en de familie de nodige privacy te bieden. Ook ontstaat er voldoende ruimte om de materialen van de vereniging een plaats te bieden.

Geldmiddelen

Het boekjaar van de vereniging loopt van mei tot mei.

In 1886 bestaan de inkomsten van de vereniging alleen maar uit contributies. Dat Minnertsga niet vele rijken heeft blijkt wel uit het volgende lijstje. 8 leden betalen f. 3,--; 3 leden betalen f. 2,50; 9 leden betalen f. 2,--; 6 leden betalen f. 1,50; 1 lid betaalt f. 1,25; 12 leden betalen f. 1,--; 17 leden betalen f. 0,75; 144 leden betalen f. 0,50. Dit is een totaal aan contributie van f. 156,50.

De personeelskosten van een begrafenis bedragen f. 11,50, als volgt verdeeld: de bode f. 1,--; 2 mannen naar Sexbierum f. 1,50; 4 vrouwen voor afleggen f. 2,--; 8 dragers f. 4,--; 10 man klokluiden f. 3,--.

De inkomsten en uitgaven van de vereniging wisselen nogal sterk in de eerste jaren. Het ene jaar is er een tekort en het andere jaar een batig saldo. Bij een tekort vullen de bestuurleden dit tekort aan. Wanneer er een batig saldo is dan worden de tekorten aan de bestuursleden weer verrekend.

Het boekjaar 1889/1890 is goed geweest. Er komt een reservefonds van f. 100,-- Dit wordt ingelegd bij de Gratama's bank. Tot 1904 wordt jaarlijks keurig rente ontvangen van 4%. Maar dan gaat het fout. Gratama's bank gaat failliet. In 1905 blijkt uit de verslagen dat er f. 20 ,-- wordt ontvangen, in 1907 f. 10,-- en 1908 nog eens f. 8,32. Van de totaal ingelegde f. 100,-- komt f. 38,32 terug. Op de balans wordt het resterende bedrag van f. 61,68 afgeschreven.

Vandaag de dag leven we in een crisistijd en hebben banken het moeilijk en honderd jaar geleden was het dus niet anders. Zo zie je maar weer dat er niks nieuws is onder de zon.

Tot 1957 worden de jaarlijkse ledenvergaderingen altijd gehouden in mei/juni, maar vanaf 1958 wordt het boekjaar gelijkgesteld met het kalenderjaar en worden de jaarlijkse ledenvergaderingen voortaan gehouden in de maand februari.

In 1965/1966 vindt er een verandering plaats in de contributie. Tot dan toe werd een contributie geheven naar draagkracht. Maar nu betalen alle leden jaarlijks een vast bedrag van f.8,--. Ook ontvangt het sterfhuis een tegemoetkoming van f.450,-- in de totale kosten van de uitvaart.

Vanaf 1966 zie je ook de reserve aan geldmiddelen jaarlijks stijgen.

Nu in 2011 wordt een jaarlijkse contributie betaald van € 25,-- en de vergoeding bij een uitvaart bedraagt € 1600,-- .

De kosten van een gemiddelde uitvaart zijn nu in 2011 ongeveer € 3500,-- (dit is exclusief een grafsteen/grafmonument)

Vaak wordt tegenwoordig in de media en de reclame beweert dat een begrafenis veel duurder is dan een crematie. Laat u door deze misleidende reclame niet van de wijs brengen. De kosten van een begrafenis en een

crematie zijn nagenoeg gelijk. Natuurlijk hangt het wel af van de wensen die u als familie hebt.

In 1988 komt er de mogelijkheid om met een eenmalig vast bedrag je lidmaatschap te kopen. Voor veel jonge kinderen wordt hiervan gebruik gemaakt door de ouders en ook veel 18-jarigen betalen nu een eenmalig bedrag.

Natuurlijk blijft ook de oude vorm van lidmaatschap bestaan.

Je zou kunnen zeggen met de veranderingen in 1966 en 1988 is een enorme omslag gemaakt en is de vereniging nu financieel bijzonder gezond.

Deze veranderingen zijn met name te danken aan de toenmalige penningmeester W. Terpstra, die zich met hart en ziel geweldig heeft ingezet voor de vereniging.

Zo rond 1985-1990 geeft de federatie aan dat het voor de verenigingen belangrijk is om een actuariële rapport op te maken. Zo'n rapport geeft aan hoe je er als vereniging voorstaat, je hebt als vereniging ook naar je leden de verantwoordelijkheid om de vergoedingen in de toekomst te waarborgen. Eens in de vijf jaar dient een dergelijk rapport te worden opgemaakt. De vereniging van Minnertsga voldoet hieraan en heeft inmiddels voldoende reserve.

Er zijn nog steeds verenigingen die hun leden- en financiële administratie in een 'sigarenkistje' bewaren in de kast. Helaas kun je zeggen dat dat niet meer van deze tijd is.

Als penningmeester wordt vandaag de dag wel van je gevraagd dat je een grondige boekhoudkundige kennis bezit. Het penningmeesterschap is beslist erebaantje.

Het bestuur

Vooraf wil ik opmerken dat bestuursleden van de uitvaartvereniging door al de jaren heen zich bijzonder verantwoordelijk voelden. De gemiddelde zittingsduur van de bestuursleden is ruim 20 jaar. In de afgelopen 125 jaar hebben zij zich verdienstelijk opgesteld ten opzichte van de vereniging.

Jammer is dat de notulen van 1886 tot 1910 er niet meer zijn. Wel heb ik uit overige informatie kunnen constateren dat van 1886 tot 1901 A. Algra voorzitter is geweest. Na hem van 1901 tot 1907 is J. van den Herberg voorzitter. Van 1907 tot 1935 is de markante voorzitter de gemeenteontvanger S.J. Zoodsma. Om gezondheidsredenen moet hij afscheid nemen als voorzitter en het bestuur schenkt hem een wandelstok met inscriptie. Voorzover mij bekend is deze wandelstok nog steeds in bezit bij de familie.

Na hem is S.R. Faber voorzitter van 1936 tot 1965. Tijdens de jaarvergaderingen was hij degene die de leden bijzonder kon boeien met zijn inleidingen van soms meer dan twintig minuten.

Van 1907 tot 1965 slechts twee voorzitters geeft wel aan hoe verantwoordelijk deze mensen zich voelden voor de vereniging en de dorpsgemeenschap.

Van 1966 tot 1990 is K. Schotanus voorzitter geweest. Hij is ook op het terrein van de federatie zeer actief geweest. Schotanus was ook vooruitstrevend. Zijn motto was steeds om wel met de veranderende tijden mee te gaan. Hij volgde de opleiding tot uitvaartverzorger/uitvaartleider.

Deze opleiding is door de landelijke overkoepelende organisatie van het uitvaartwezen tot stand gekomen. Deze opleiding was met name belangrijk omdat de nieuwe wet op de lijkbezorging een aantal eisen stelde aan de bode. Vanaf die tijd is er ook de verplichting voor de bode om deze opleiding te volgen. Hiermee was de vereniging van Minnertsga in het Friese land een voorloper.

In 1990 wordt D. Terpstra voorzitter en hij vervult deze functie tot 2000. Van 2000 tot heden wordt de voorzittershamer gehanteerd door D. Miedema.

De secretaris heeft de verantwoordelijkheid om voor het nageslacht de bezigheden van de vereniging vast te leggen.

Wie de eerste secretaris is geweest is moeilijk na te gaan omdat de notulen van 1886 tot 1910 ontbreken.

Van 1914 tot 1935 is deze functie met zorg uitgevoerd door W. Jelgerhuis. Na zijn plotselinge overlijden volgt R.C.Jelgerhuis hem op blijft dit doen tot 1965. In 1965 wordt S.T.Wiersma secretaris. Van zijn hand zijn de prachtige friese verslagen die te lezen zijn in het notulenboek. In 1997 stopt Wiersma als bestuurslid en secretaris. Zijn plaats wordt dan ingenomen door F. de Groot-Bouma. Tot 2001 is zij de secretaris.

Vanaf 2001 tot heden vervult T. Boomsma-Meersma deze functie. Met haar doet het computertijdperk zijn intrede bij de uitvaartvereniging.

Zoals u kunt constateren zijn er in de 125 jaar van het bestaan van de vereniging lange zittingsperioden geweest.

Van 1914 tot 1997, een periode van 83 jaar, slechts 3 personen als secretaris.

De functie van penningmeester is altijd belangrijk geweest in het bestaan van de vereniging. De eerste penningmeester is waarschijnlijk geweest de heer O. van der Laan. Vaak wordt ook gesproken over een boekhouder. Zeer waarschijnlijk is dat omdat de administratie door het bestuur is uitbesteed aan derden.

Vanaf 1917 tot 1943 is W. de Roos penningmeester geweest. In 1943 wordt deze functie overgenomen door J. Th. Brouwer. Nu ook begint het werk voor de penningmeester moeizamer te worden. Door de bezettende macht moet er aan velerlei bepalingen worden voldaan. Na de oorlog ontstaat er door de belastingwetgeving een verzwaring van de functie van penningmeester. De administratie wordt steeds ingewikkelder.

In 1960 komt de heer Brouwer plotseling te overlijden, hij is dan 40 jaar bestuurslid geweest waarvan 17 jaar penningmeester. Het bestuurslid A. Stellingwerf krijgt dan de functie van penningmeester. Vanwege ziekte neemt in 1964/1965 de heer W. Terpstra de functie van Stellingwerf over.

W. Terpstra vervult de functie van penningmeester met veel inzet. De wijziging van het contributiestelsel en later de invoering eenmalige betalingen hebben geleid tot het feit dat er jaarlijks een steeds grotere reserve ontstaat. De wijzigingen van toen hebben er voor gezorgd dat de vereniging op dit moment een zeer goede financiële basis bezit.

In 1993 wordt W. Terpstra opgevolgd door D. Schotanus als penningmeester, die tot op de dag van vandaag deze functie bekleedt.

Naast de functies van voorzitter, secretaris en penningmeester zijn er natuurlijk ook nog de bestuursleden zonder functie met vaak een lange zittingsduur.

In de loop der jaren zijn dit er nog al een aantal geweest.

Het zijn o.a.: Th. Binnema, J. Kooistra, Th. Brouwer, S. Zuidema, C. Bonnema, Joh. Douma, D. J. Wetterauw.

Tot 1981 hebben er geen vrouwen zitting in het bestuur. In dat jaar wordt W. Spoelstra-Nagel in het bestuur gekozen en is daarmee het eerste vrouwelijke bestuurslid. Na haar komen nog E. Meersma-de Vries en F. de Groot-Bouma.

Het huidige bestuur bestaat uit: D. Miedema, voorzitter; T.Boomsma-Meersma, secretaris; D. Schotanus, penningmeester; S. Holwerda-de Haan en A. Posthumus.

Het personeel

Net zo als bij het bestuur geldt ook voor het personeel dat zij vaak een heel lange staat van dienst hebben. In de eerste 25-30 jaar van de vereniging wordt tijdens de ledenvergaderingen het personeel benoemd op voordracht van het bestuur. Na deze jaren krijgt het bestuur zoals de statuten vermelden de verantwoordelijkheid voor het benoemen van het personeel. De eerste bode is L. Dijkstra, waarschijnlijk wordt hij in 1907 opgevolgd door J.J. Vrieswijk. In 1922 overlijdt Vrieswijk en wordt hij opgevolgd door K. Terpstra.

Tot 1942 blijft Terpstra bode. Hij moet dan om gezondheidsredenen stoppen. Van 1942 tot 1957 is Sj. P. Vogel de bode. Velen van u zullen zich zijn markante verschijning nog wel herinneren. Hij wordt in 1957 opgevolgd door O. Terpstra. Hij verricht deze functie tot hij in 1971 om gezondheidsredenen hier van af moet zien. D.H. de Vries is zijn opvolger doch wegens het aanvaarden van een functie als uitvaartverzorger te Drachten vertrekt hij in 1972.

Vanaf 1972 is Jac. Stapert de bode. Velen zullen zich zijn verschijning nog wel herinneren. Stapert heeft deze functie 30 jaar lang vervuld en wordt in 2002 opgevolgd door R. Wiersma. Naar het zich nu laat aanzien zal in 2012 Martha de Koning de nieuwe bode worden. Zij is nu druk bezig met de opleiding.

Al die jaren was het zo dat een van de dragers reserve bode was. Ik noem er enkele te weten: H. Faber, A. Smidts, P. Spoelstra, J. Sijtsma, P. van der Werf.

Tot het moment dat de klok elektrisch wordt bediend, werden de klokluiders door het bestuur van de vereniging benoemd. Elke keer als de klok moest worden geluid waren er 10 klokluiders nodig. De notulen vermelden de vele namen van hen die dit werk gedaan hebben.

Als aflegsters werden in vroegere jaren vaak weduwen gevraagd dit werk te doen. Zo konden zij nog een zakcentje verdienen. In de armoedige toestanden van voorheen was dit een welkome aanvulling.

Te noemen zijn ook nog T. Lautenbach-Bekius, E. Meersma-de Vries, H. Looijenga-Smidts, T. Hibma-de Vries.

Zij zijn ook als aflegsters actief geweest.

De tegenwoordige aflegsters zijn: A. Bosma-Wiersma, S. Hamer en A. Wendelaar Bonga-Hoekstra.

In het lange 125-jarige bestaan van de vereniging zijn er vele dragers geweest. Er zijn er bij die dit maar heel kort hebben gedaan maar veruit de meesten meer dan 25 jaar. Er zijn er bij die meer dan 40 jaar dienst deden en zelfs ook nog een paar die het meer dan 50 jaar deden.

Het in ondoenlijk al hun namen hier te noemen. Maar ik wil een enkele uitzondering maken. In 1886 wordt P.L.Steensma drager en later ook hulpbode. Hij blijft dit doen tot 1936. Dat is dus 50 jaar. Het bestuur is hem hier zeer erkentelijk voor. Als dank ontvangt hij in mei 1936 4 stoelen(f. 12,46). Helaas heeft hij hier niet lang van kunnen genieten want in juni van datzelfde jaar komt hij te overlijden.

Het bestuur verlangt van de bode en de dragers dat zij hun dienst op eerbare en voegzame wijze dienen uit te voeren. Als dit niet gebeurde dan werden ze onmiddellijk ontslagen.

Een der voorzitters meldt ook nog dat niet iedereen geschikt en bekwaam is om de functie van bode of drager te kunnen uitoefenen. Het vraagt om invoelingsvermogen naar de treurende familie maar ook om een doortastende houding.

De huidige dragers zijn: R. Douma(al meer dan 30 jaar), J. Stienstra, A. Meersma, L. van der Schaaf, H. Hoeksma, H. Terpstra, H. Miedema, S. Bouma, J. Spoelstra, G.Bleeker, G.Boomsma en F.Wiersma

Tot slot.....

Eind 2010 heeft het bestuur mij gevraagd of het mogelijk is om iets op papier te zetten over de 125 jarige geschiedenis van de uitvaartvereniging.

Ik heb de vele oude boeken doorgenomen en hier en daar ook gesprekken gevoerd met oudere leden.

Dit resulteerde in een schat aan informatie.

Ik heb getracht u daarom iets van die geschiedenis te laten proeven en daarbij rekening te houden met privacy gevoelige informatie.

Het zou niet goed zijn om families of nabestaanden te confronteren met voor hen gevoelige zaken.

Mijn doel is geweest een goed leesbaar geheel aan de lezer te bieden.

Natuurlijk zou er nog veel meer te vertellen zijn maar ik heb mij beperkt om niet al te uitvoerig en uitgebreid te werk te gaan.

Achter de vele verhalen en notulen gaat een wereld van soms heftige gebeurtenissen schuil.

Ondoenlijk was het ook om alle namen te noemen van hen die iets betekent hebben voor de vereniging.

Wel kom ik tot de conclusie dat er heel veel mensen zijn geweest die zich op een geweldige manier hebben ingezet voor de vereniging. Dat geldt voor bestuursleden, bodes, dragers, aflegsters enzovoort.

Opvallend is wel als je kijkt naar de opkomst van de leden bij de jaarvergaderingen dat jaarlijks slechts 4 tot 5% van de leden aanwezig is.

Een van de voorzitters concludeerde daaruit dat de overige leden zeker van zins waren dat het bestuur wel in goede handen was en hun taak naar behoren uitoefenden.

Ik wil afsluiten met enkele woorden van oud-voorzitter Schotanus uitgesproken bij het 80-jarig bestaan:

“Leden stypje dizze uterst belangrike feriening, want werklik wier minsken, it is de belangrykste en fernaamste feriening dy’t wy yn ús doarp hawwe.

Hwa kin ommers yn dy swiere dagen de famylje better bystean, as de minsken út ús eigen fermidden, dy’t mei de winsken fan de famylje en de gebrûken fan it doarp rekken hâlde kin.

In doarp dat syn ferstoarnen net mear sels fersoargje kin, is nei myn betinken de namme fan doarp net mear wurdich.”

Minnertsga, september 2011

Jan Sijtsma